

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2020/43 van 6 oktober 2020

over

tekst	voorontwerp van besluit
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat het digitaal loket betreft
roepnaam	(besluit wijziging DBRC-procedurebesluit)
datum	zoals ontvangen door de VTC op 29 september 2020

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Bynens, secretaris-generaal van het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken ontvangen door de VTC op 29 september 2020;

Brengt op 6 oktober 2020 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De secretaris-generaal van het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken (hierna "de aanvrager") verzocht bij brief van 29 september 2020 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van besluit *tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat het digitaal loket betreft* (hierna "het Ontwerp").
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Dienst van de Bestuursrechtscolleges (hierna “DBRC”) is de dienst die inhoudelijk en administratief drie onafhankelijke Vlaamse administratieve rechtscolleges, met name het Handhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, overkoepelt en ondersteunt.
4. Dit Ontwerp wijzigt het DBRC-procedurebesluit van 16 mei 2014 om het digitaal loket voor het verzenden van documenten aan de Vlaamse bestuursrechtscolleges te introduceren. Dit digitaal loket wordt beheerd door de Dienst van de Bestuursrechtscolleges. Het is een beveiligd platform voor indiening van documenten zoals verzoekschriften en de bijhorende documenten, processtukken en overtuigingsstukken.
5. In de beleidsnota Justitie en Handhaving 2019-2024 werd de verdere digitalisering van de procesvoering bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges als doelstelling vooropgesteld, met het oog op een efficiënte rechtsbescherming en een laagdrempelige toegang.
6. De nota aan de Vlaamse Regering verwijst naar de Corona-crisis:

“Zo werd er lering getrokken uit de Corona-crisis, aangezien het versturen van (onder meer) verzoekschriften op digitale wijze grotendeels onmogelijk was. Daaruit bleek dat niet kon worden gewacht met de eerste stappen voor een verdere digitalisering van de procedures bij de Vlaamse Bestuursrechtscolleges die ressorteren onder het toepassingsgebied van het Decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (hierna: DBRC-decreet) (zie artikel 2, eerste lid, 2° DBRC-decreet) mede in het licht van een toekomstbestendige werking van deze bestuursrechtscolleges. Het voorliggende besluit strekt er dan ook toe een dergelijke eerste stap uit te werken in de elektronische procesvoering met een eerste versie van het digitaal loket in het najaar van 2020. Het besluit wijzigt niet de basisregels, maar geeft de mogelijkheid om de analoge verzending van documenten aan de Vlaamse bestuursrechtscolleges, die onder het toepassingsgebied vallen van het DBRC-decreet, te vervangen door het uploaden en neerleggen op een beheerd en beveiligd loket van deze bestuursrechtscolleges.”

“Zoals reeds aangegeven, vormt dit besluit de eerste stap in het kader van een ruimere digitalisering van de procedure bij de Vlaamse Bestuursrechtscolleges onder meer voor de rechtzoekende. Een verdere uitbouw van het loket wordt alvast in het vooruitzicht gesteld in de nabije toekomst. De verdere uitbouw van het loket moet er in de toekomst toe leiden dat de procesvoering volledig digitaal kan verlopen.”

7. De nota vermeldt dat in een eerste fase van digitalisering, die met voorliggend Ontwerp wordt beoogd, de traditionele werkwijze, met uitwisseling van de papieren stukken via de post nog steeds tot de mogelijkheden zal behoren. *“Dit besluit heeft aldus geen verplichtend karakter, voor zij die nog via analoge weg stukken wensen neer te leggen.”* In een eerste fase betreft de digitalisering ook een eenrichtingsverkeer. Mededelingen aan de partijen, gebeuren (nog) niet via het loket.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

8. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en de persoonsgegevens minstens de volgende zijn op basis van wat er in het BVR van 16 mei 2014 wordt vermeld voor het verzoekschrift:
 - de naam, de hoedanigheid, de woonplaats of de zetel van de verzoeker, de gekozen woonplaats in België, en in voorkomend geval een telefoonnummer en een e-mailadres;
 - in voorkomend geval, de naam en het adres van de verweerder;
 - het voorwerp van het beroep of bezwaar;

- een uiteenzetting van de feiten (met mogelijke vermelding van persoonsgegevens) en de ingeroepen middelen;
 - een inventaris van de overtuigingsstukken (met mogelijke vermelding van persoonsgegevens).
9. Het gaat dus om de verwerking van persoonsgegevens en de VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.
10. De VTC wijst er op dat het een bestaande procedure betreft die gedigitaliseerd wordt en dat dus de waarborgen inzake gegevensbescherming evenzeer moeten gelden voor de analoge/papieren procedure.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

11. De wettelijke basis van het Ontwerp is het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (hierna: DBRC-decreet). Volgende bepaling van het decreet is relevant voor wat de verwerking van persoonsgegevens betreft:

“Art. 17. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de vormvereisten en ontvankelijkheid van de verzoekschriften en voor de rechtspleging voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges”.

12. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG en voor sommige verwerkingen in artikel 9 en in artikel 10 AVG, en dat de in randnummer 18 opgesomde elementen in de regelgeving opgenomen worden¹.

13. In paragraaf 9 van het bij het Ontwerp ingevoerde artikel 8/1, wordt voor de rechtvaardigingsgrond verwezen naar

- artikel 6, eerste lid, punt c), AVG (wettelijke verplichting)² of punt e), AVG (algemeen belang)³;
- artikel 9, tweede lid, f)⁴, AVG;
- artikel 10⁵, AVG.

14. De VTC wijst er op dat het derde punt geen rechtvaardigingsgrond inhoudt.

15. Wat de eerste twee ingeroepen rechtvaardigingsgronden betreft, wordt er in de nota (p 6/8) aan de Vlaamse Regering volgende verduidelijking gegeven:

“De gebruiker deelt de persoonsgegevens vrijwillig mee in het kader van de neerlegging van documenten. De verwerking is bovendien noodzakelijk voor het handelen van het gerecht in het kader van haar rechtsbevoegdheid. Op de Vlaamse bestuursrechtscolleges rust in dat verband zoals eerder aangehaald, de wettelijke verplichting van algemeen belang om recht te spreken. In het derde lid

¹ Bij een decreet moet minstens in de Memorie van Toelichting verduidelijkt worden welke rechtvaardigingsgrond de opstellers inroepen.

² “c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;”

³ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

⁴ “f) de verwerking is noodzakelijk voor de instelling, uitoefening of onderbouwing van een rechtsvordering of wanneer gerechten handelen in het kader van hun rechtsbevoegdheid;”

⁵ “Persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten of daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen mogen op grond van artikel 6, lid 1, alleen worden verwerkt onder toezicht van de overheid of indien de verwerking is toegestaan bij Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bieden. Omvattende registers van strafrechtelijke veroordelingen mogen alleen worden bijgehouden onder toezicht van de overheid.”

wordt de koppeling gelegd tussen het eerste lid en de rechtvaardigingsgronden voorzien in de Verordening 2016/679. In het licht van de rechtspleging genieten de partijen en belanghebbenden trouwens van de waarborgen gekoppeld aan de rechtspleging zoals bij wijze van voorbeeld, de mogelijkheid tot anonimisering.”

16. De eerste hiervoor geciteerde zin lijkt door het gebruik van de term “vrijwillig” naar toestemming te verwijzen. Als dat het geval is, wijst de VTC er op dat toestemming in dit kader geen bruikbare rechtsgrond is en de verwijzing dan beter geëlimineerd wordt. Een toestemming die enkel wordt gegeven omdat men anders bijvoorbeeld het recht op een premie, tegemoetkoming of subsidie zal verliezen, beantwoordt niet aan het principe van een vrije toestemming.
17. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁶
18. De VTC onderlijnt in het bijzonder artikel 6.3 van de AVG dat – samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet- voorschrijft dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1, punt c) of punt e) van de AVG omkadert, in principe minstens de volgende essentiële elementen van die verwerkingen zou moeten vermelden:
- het doel van de verwerking;
 - de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)⁷;
 - de betrokkenen;
 - de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
 - de opslagperioden⁸;
 - de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)⁹.
19. De VTC beoordeelt het positief dat in het Ontwerp rekening wordt gehouden met de bescherming van persoonsgegevens. De VTC constateert alvast dat uit de tekst van het Ontwerp en de memorie van toelichting, wel kan afgeleid worden
- wat het doeleinde is van de vooropgestelde verwerkingen;
 - wie de verwerkingsverantwoordelijken zijn (zie echter ook luik 4);
 - de bewaartermijnen (zie echter ook luik 5);
20. De andere aspecten die in randnummer 18 worden opgesomd, komen niet (aan wie de gegevens worden verstrekt) of slechts zeer impliciet aan bod komen (categorieën van betrokkenen en welke gegevens verwerkt worden - zie ook luik 5). Bijkomende aanvullingen en preciseringen dringen zich dan ook op. Hierbij moet er op gelet worden dat in

⁶ Zie DEGRAVE, E., *“L'e-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle”*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m.: EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26). Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

⁷ Zie artikel 5.1.c), AVG.

⁸ Zie ook artikel 5.1.e), AVG.

⁹ Als er male verantwoordelijken voor de verwerking zouden aangeduid worden, dient desgevallend ook rekening gehouden te worden met artikel 26 van de AVG, dat de verplichting oplegt om tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een onderlinge contractuele regeling te voorzien waarin hun respectieve verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Het dient in elk geval voor elke verwerking duidelijk te zijn welke actor(en) als verwerkingsverantwoordelijke(n) optreden.

een uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen, wat nu nog niet het geval is. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever¹⁰.

21. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikelen 9 en 10 AVG behoeven, strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 en 10, §2, WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden (zie ook onder luik 7):
- de categorieën van personen aanwijzen die toegang hebben tot de persoonsgegevens, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
22. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling.

3. Doelbinding

23. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
24. In paragraaf 9 van het bij het Ontwerp ingevoegde artikel 8/1, wordt in het eerste lid het doeleinde van de verwerking bepaald:
- “Die verwerking kadert in de plicht van de Vlaamse bestuursrechtcolleges om binnen hun bevoegdheden recht te spreken en de neergelegde documenten te behandelen binnen de toepasselijke rechtspleging.”*
25. De VTC is van oordeel dat het doeleinde welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd is.

4. Verantwoording

26. Artikel 4.7), AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
27. In het vierde lid van paragraaf 9 van het bij het Ontwerp ingevoegde artikel 8/1, worden zowel de Vlaamse bestuursrechtcolleges als de DBRC als verwerkingsverantwoordelijken aangeduid.
28. In de nota aan de Vlaamse Regering wordt hierover het volgende gezegd:

“Het vierde lid verduidelijkt dat de Vlaamse bestuursrechtcolleges en de DBRC, die deze colleges functioneel ondersteunen in hun rechtsprekende opdracht, gelden als verwerkingsverantwoordelijke van de persoonsgegevens zoals bedoeld in de Verordening 2016/679. De verordening benadrukt dat gerechten persoonsgegevens moeten kunnen verwerken binnen het kader van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht bij de uitoefening van haar rechterlijke taken (overweging 20 in het AVG).”

¹⁰ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v.

29. De VTC heeft hiervoor al vermeld dat de essentiële elementen voor de hele en ook bestaande analoge procedure moeten worden bepaald. Zoals al gesteld bij voorkeur in een decreet.
30. De AVG legt de aanstelling van een functionaris voor de gegevensbescherming (artikel 37 AVG)¹¹ op als ook artikel 9 van het e-govdecreet.
31. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordelingen** (GEB - artikel 35 AVG)¹² al dan niet noodzakelijk zijn.

5. Minimale gegevensverwerking

32. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
33. Doordat de hierna vermelde categorieën niet voldoende vermeld worden in het Ontwerp kan de VTC de proportionaliteit niet beoordelen.
34. De aanvrager geeft voor het niet vermelden van de categorieën volgende uitleg:

De categorieën van betrokkenen vallen dus niet onmiddellijk en rechtszeker te bepalen. Er kan alvast worden verwacht dat het hierbij gaat om de procespartijen en derde-belanghebbenden. Gezien het zoals eerder vermeld onzeker is welke info de gebruiker verstrekt, is voorgaande opsomming evenwel geenszins exhaustief. Ook de categorie(ën) van entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens verder worden verstrekt, worden in het besluit opgevangen door de vermelding dat de verwerking kadert binnen de geëigende rechtspleging. Zo zullen de processtukken bijvoorbeeld in het gros van de gevallen niet alleen verwerkt worden, maar verder ook uitgewisseld worden tussen de partijen. Daarnaast zijn er evenwel nog situaties mogelijk, waar de rechtspleging tot buiten het DBRC-decreet en DBRC-besluit treedt en de Vlaamse bestuursrechtscolleges de persoonsgegevens, samen met het dossier, moeten verstrekken aan de Raad van State wanneer een cassatieberoep wordt ingesteld.
35. De VTC begrijpt dat in het kader van de door de bestuursrechtscolleges behandelde dossiers zeer uiteenlopende personen en persoonsgegevens kunnen aan bod komen en verwerkt worden. Dit ontslaat de verwerkingsverantwoordelijke evenwel niet om de categorieën zo goed mogelijk te benoemen. In de nota aan de Vlaamse Regering worden trouwens voorbeelden gegeven. Het is dus kwestie van die de catalogeren, zonder dat het in dit geval limitatief moet zijn.

¹¹ Voor richtlijnen hierover, zie:

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/themadossier-functionaris-voor-gegevensbescherming>

- Aanbeveling nr. 04/2017 van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna "CBPL")

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_04_2017_0.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 243)

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/wp243rev01_nl.pdf)

¹² Voor richtlijnen over, zie:

- Info op de website van de VTC: <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-0>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2018.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248)

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/wp248%20rev.01_nl.pdf)

“In het kader van de rechtspleging worden wel een aantal persoonsgegevens verwerkt. Hiertoe behoren de naam van de gebruiker, zijn of haar e-mailadres en de identificatiegegevens vereist voor authenticatie. Er dient evenwel ook rekening te worden gehouden met de elektronische indiening en de verwerking van de gegevens die meegedeeld worden aan de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

[...]

In het kader van de rechtspleging worden wel een aantal persoonsgegevens verwerkt. Hiertoe behoren de naam van de gebruiker, zijn of haar e-mailadres en de identificatiegegevens vereist voor authenticatie. Er dient evenwel ook rekening te worden gehouden met de elektronische indiening en de verwerking van de gegevens die meegedeeld worden aan de Vlaamse bestuursrechtscolleges.”

36. De VTC stelt dus vast dat wat de voorliggende regeling betreft, de **categorieën van betrokkenen** niet voldoende zijn aangeduid. Enerzijds betreft het de gegevens van personen die een dossier indienen, anderzijds de gegevens van de personen die kunnen geïdentificeerd worden in de dossiers.
37. Ook de **categorieën van persoonsgegevens worden niet aangeduid**. De enkele verwijzing naar de artikelen 9 en 10, AVG, volstaat niet. Het betreft zowel de gegevens van de authenticatieprocedure als het webformulier en de bijlagen. Als de essentiële elementen voor de volledige analoge en digitale dossierbehandeling worden aangeduid, wordt de opsomming natuurlijk veel ruimer. Het is dan aangewezen om een onderscheid te maken naargelang het onderdeel van de procedure.
38. Het is aan de adviesvrager om de verschillende categorieën nauwkeuriger aan te duiden in het Ontwerp. Als er al een register van gegevensverwerkingen werd opgesteld, zoals verplicht door artikel 30, AVG, kan dit daarvoor geraadpleegd worden.
39. De **categorieën van personen die toegang hebben** tot de gegevens, worden niet aangewezen. De VTC adviseert dat dit nog gedaan wordt met zo mogelijk een verduidelijking wie toegang zal hebben tot welke categorieën van gegevens (van welke betrokkenen).
40. Krachtens artikel 5.1, e), AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
41. Het Ontwerp verwijst voor de **bewaartermijn** naar de selectieregels, vermeld in artikel III.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (onder de Afdeling 5. Beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten). In de nota aan de Vlaamse Regering vindt de VTC deze verduidelijking:

“De documenten die worden verwerkt naar aanleiding van de elektronische neerlegging, worden bewaard en vernietigd conform de selectieregels die de DBRC en de Vlaamse bestuursrechtscolleges dienen op te stellen conform artikel III.79 en III.87 van het Bestuursdecreet en zijn afgestemd op haar burgerrechtelijke aansprakelijkheid als orgaan van de rechterlijke orde.

De gegevens die worden verwerkt om de gebruiker te authenticeren en om tot de eigenlijke neerlegging over te gaan, worden bewaard gedurende een termijn van 5 jaar. Deze gegevens moeten immers voldoende lange tijd bewaard worden om een veilige omgeving te voorzien voor de elektronische neerlegging door een specifieke gebruiker en deze laatste de optie te geven gedurende die tijdsperiode terug te keren naar zijn of haar beveiligde omgeving. Om deze termijn niet langer te voorzien dan nodig, werd rekening gehouden met de situatie waarin niet alleen de Vlaamse bestuursrechtscolleges, maar ook de Raad van State als cassatierechter een uitspraak dient te doen, eveneens rekening houdende met de mogelijkheid tot prejudiciële vraagstelling.”

42. De VTC adviseert dat niet enkel gekeken wordt naar de toepasselijke archiefwetgeving maar dat ook een proportionaliteitsafweging wordt gemaakt conform de AVG.

43. Er is een afwijkende regeling voor de gegevens die worden verwerkt om de gebruiker te authenticeren en om tot de eigenlijke neerlegging over te gaan: deze worden bewaard gedurende een termijn van vijf jaar. Deze termijn wordt voldoende gemotiveerd.
44. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC om in het Ontwerp de maximale bewaartermijn(en) te voorzien met het oog op de onderscheiden doeleinden voor deze verwerking van persoonsgegevens, of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen.

6. Rechten van de betrokkenen en transparantie

45. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
46. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC adviseert dat in de communicatie met de betrokkenen – die minstens gedeeltelijk via het elektronisch loket zal gebeuren – de vereiste elementen worden opgenomen.

7. Beschermings- en beveiligingsmaatregelen

47. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
48. De VTC wijst er op dat aangezien de gegevens niet duidelijk afgebakend zijn en het mogelijk delicate gegevens betreft een bijzondere aandacht voor informatieveiligheid vereist is.
49. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹³ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁴ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC onderstreept ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁵ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouder kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom en waarom¹⁶.
50. In geval beroep wordt gedaan op een verwerker dan wijst de VTC op volgende vereisten::
- sluiten van een verwerkersovereenkomst;
 - aanstellen van een DPO door de verwerker;
 - aanwijzen van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden.

¹³ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013_0.pdf)

¹⁴ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens_0.pdf)

¹⁵ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2008_0.pdf)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁶ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

51. Zo er gedacht wordt aan het gebruik van (publieke) cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen in dat verband¹⁷.
52. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹⁸.
53. De VTC wijst ook op de verplichting, zoals opgenomen in artikel 25, AVG, om de persoonsgegevens te beschermen door ontwerp en door standaardinstellingen (*data protection by design en default*).
54. In artikel 2 van het Ontwerp dat een nieuw artikel 8/1 invoegt, wordt de toegang tot het digitaal loket geregeld. Een gebruiker werd in artikel 1 dat artikel 1 van het BVR van 16 mei 2014 wijzigt, onder punt 11° gedefinieerd als "*iedere natuurlijke persoon die zich na authenticatie toegang heeft verleend tot het digitaal loket*". Voor de authenticatie worden volgende authenticatiemiddelen aanvaard:
- een elektronische identiteitskaart;
 - een federaal token;
 - een beveiligingscode via een mobiele app;
 - een beveiligingscode via sms;
 - een andere authenticatie die aanvaard is door de Vlaamse minister, bevoegd voor justitie en handhaving, zoals vastgelegd in een ministerieel besluit.
55. De VTC adviseert om voor de vermelde authenticatiemiddelen ook te verwijzen naar technische specificaties (of definities).

III. BESLUIT

56. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen en dit zoveel mogelijk decretaal (luik 2 en 5);
 - de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 6);
 - de authenticatiemiddelen specificeren (luik 7);
 - dezelfde waarborgen inzake gegevensbescherming voor de papieren procedure.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2020-10-13 14:04:39 +00:00
Reden: Ik keur dit document goed

¹⁷ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

¹⁸ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.